

* * *

Rita odchádzala zo stretnutia s hlavou plnou otázok, a hoci mali mať o druhej redakčnú poradu, rozhodla sa zavolať Leopoldovi Granecovi. Mala šťastie, zastihla ho doma a dokonca bol ochotný hneď sa s ňou stretnúť. V dome, v ktorom býval, bola aj malá kaviareň.

„Chcem počuť len jednu vec,“ spustila priamo. „Prečo? Prečo sa do toho púšťate? Veď to už máte za sebou.“

„Lebo v base sú nevinní.“

„Ja sa pýtam vás, vás osobne, prečo to robíte.“

Neodpovedal jej hneď. Zapozeral sa na neznámy bod na zemi a tak získala čas znova si ho obzrieť. Jeho telo akoby stratilo pigment, vyzeral skoro ako albín.

„Mám tridsaťšesť rokov. Keď ma policajti zobrali, žena bola tehotná. Nebol som pri tom, keď sa môj syn narodil, nevidel som ho vyrastať. Nič som ho nenaučil, nemá na mňa nijaké spomienky. Chodí však do školy a tam mu už spolužiaci stihli povedať, že jeho otec je vrah. Takže ak sa pýtate, prečo to robím, odpoveď znie, že to robím preňho. Aby nebol synom vraha.“

Redakčná porada mala zvyčajný priebeh. Panie novinárky referovali o úžasných fašiangových tradíciách, ktorým sa budú venovať, kolegovia zo športu zase hovorili o zimnej príprave druholigových futbalových klubov. Karol s Romanom sa pochválili skvelým rozhovorom, ktorý už bol aj zaradený do aktuálneho vydania. Rita váhala, či má vyjsť s témou von, alebo si ju ešte podrží. Do kariet jej nahrávalo, že bol prítomný nielen zástupca Hrádecký, ktorý ju očividne nemal rád, ale aj

šéfredaktor Tibor Belko, ktorý ju zase, naopak, celkom uznával.

„Rozhodla som sa venovať prípadu zavraždenej študentky Eleny Podmanickej.“

Na porade nastalo ticho, len Karol s Romanom, ktorý už bol medzičasom informovaný, na ňu sprisahanecky žmurkli.

Keď si zástupca Hrádecký uvedomil, čo povedala, očervenel ako moriak. „Vy sa idete venovať desať rokov starému prípadu? No úžasné! A už vám niekto, slečna kolegynja, vysvetlil, že novinárčina je o aktuálnom dianí, teda o tom, čo sa práve teraz deje alebo sa bude diať?“

„Vysvetlil, pán zástupca, ale v škole ma zároveň naučili aj to, že za aktuálne sa považujú i staré témy, v rámci ktorých sa vyskytli nejaké nové, teda aktuálne skutočnosti.“ Rita prebrala jeho ironický tón a čakala, čo bude nasledovať.

„Aha, aha,“ zástupca šéfredaktora rýchlo zbieral myšlienky. „Vy teda tvrdíte, že právoplatne odsúdení ľudia, ktorí sú za mrežami už neviem koľko rokov, čoskoro budú vďaka vašej úžasnej investigatívnej práci oslobodení?“

„To zatiaľ povedať neviem, ale cítim, že tu niečo nie je v poriadku. Ak zistím, že som sa mýlila a tento proces bol čistý ako Božie oko, priznám si to a nechám to tak.“

„Lenže redakciu to bude stáť peniaze, moja milá! A kde ich máme brať, keď pre vaše články stále platíme právnikov? A inzerenti sa tiež nehrnú, lebo sa boja, že vedľa ich reklamy opäť bude nejaký váš článok o učiteľovi, ktorý zneužíva žiakov!“

„Tak to by stačilo,“ vstúpil do slovného súboja šéfredaktor Tibor Belko. „Čo máte, Rita?“

Rita zrekapitulovala základné fakty, a síce že išlo o študentku práva v poslednom ročníku, ktorá sa v rámci

poštátnicovej oslavy dala spolužiakmi zatahnuť do vysokoškolského klubu na Mladej garde. Že odtiaľ odišla krátko po polnoci a naposledy ju videli ľudia čakajúci na zastávke, ako nastúpila do červeného auta neznámej továrenskej značky. Odvtedy bola nezvestná. Neskôr ju našli v lesíku na Záhorí, mŕtvu. Niekoľko rokov nikto nevedel prísť na to, čo sa stalo, no po troch rokoch od činu sa zrazu objavili štyria podozriví a tí aj boli expresne rýchlo vyšetrení a potom odsúdení. Dôvod, prečo sa chce prípadu venovať, je, že je v kontakte s jedným z nich a má podozrenie, že za zločin sedia nesprávni. A skutočný vrah, alebo vrahovia, behajú po slobode.

Celá redakcia iba ticho sedela. Nikto si nedovolil nič povedať, dokonca ani chronický oponent Hrádecký.

„V poriadku, pustite sa do toho,“ znel verdikt šéfredaktora. „No iba pod podmienkou, že si budete robiť aj svoju štandardnú redakčnú prácu a vo zvyšnom čase si môžete dávať dokopy tento prípad.“

31. december 1980

Elene zostáva 158 dní života

Partia študentov práva sa dohodla, že príchod nového roka oslávia na chate. Jeden z nich, Martin Šútora, pochádzal z prestížnej bratislavskej právnickej rodiny. Otec bol generálny prokurátor a mama šéfka sekcie ministerstva zahraničných vecí. Martin ako ich jediný syn si nemohol sťažovať. Okrem toho, že ho bez problémov prijali na právnickú fakultu, mal, na čo si spomenul. Rifle z tuzexu, tvrdé sparty, protekciu, kde sa dalo. A bol aj vyhlásený fešák, na ktorého leteli všetky baby.

Lenže jemu sa páčila jediná, a to od prvej chvíle, keď ju zbadal. Pridala sa k nim až v treťom ročníku, lebo dovtedy študovala niekde v zahraničí. Musela urobiť diferenciálne skúšky, aby jej prvé dva roky boli uznané, ale spravila ich veľmi rýchlo. Volala sa Elena Podmanická, bolo to tiché a prejavom nevýrazné dievča. Typická bifloška, ktorá všetky skúšky robila na prvý termín a na jednotku. Bez akéhokoľvek zaváhania. Okrem toho tancovala akrobatický rokenrol a potajomky chodievala do kostola. Kresťanskú vieru praktizovala pod vplyvom svojej babičky, ktorú vždy nesmierne milovala a ktorá ju ako dieťa pravidelne vodievala do kostola.

Okrem Martina a Eleny sa na chalupe vo Vernári stretli aj ďalší budúci právnici. Každý priniesol veľmi veľa alkoholu, niektorí konzervy lančmitu, hovädzieho vo vlastnej šťave, ďalší dodali zemiaky a cibuľu, paštétu

Májka, fazuľu s párkom, špekáčky. Vládla perfektná nálada.

Martin sa, ako obyčajne, snažil byť čo najviac v Eleninej prítomnosti. Chodili spolu aj nechodili. Aspoň on si to predstavoval inak. Často trávili voľno medzi prednáškami niekde v kaviarni alebo v Univerzitetnej knižnici. Občas si zašli do kina a raz sa spolu aj bozkávali. A hoci Martin mohol mať, koho chcel, chcel práve ju. Blond vlasy dlhé až po zadok, zelené oči a krásne telo mladého dievčaťa, ktoré ešte nedávno denne pretancovalo niekoľko hodín, ho nesmierne priťahovali. No ešte viac ho fascinovala jej zdržanlivosť.

„Eli, máš izbu sama. Je to moja izba, ale povedal som si, že ti ju prenechám,“ organizoval ubytovanie prichádzajúcich študentov.

„A ostatní?“ chcela vedieť Elena.

„Ostatní budú kade-tade. Z povaly som zniesol aj štyri ruské posteľe, aby mal každý svoje miestečko.“

Aj Elene bol Martin sympatický. Bola však priveľmi hanblivá, aby bola vo vzťahu iniciatívna, a priveľmi ambiciózna, aby čokoľvek nadradila škole a svojim povinnosťiam v nej.

Dvanásť mladých ľudí posedávalo a vášnivo debatovalo, jeden chalan priniesol kazeťák a pustil magnetofónovú pásku s piesňami Karla Kryla.

„Ti šibe?“ ozvala sa aktívna zväzáčka Naďa. „O chvíľu končíme štúdium a ideme takto provokovať?“

„Z čoho si vyklepaná?“ ozval sa Martin. „Trocha hudby nám hádam nezabrání spraviť štátnice.“

„Bože, nebuď taký naivný! Alebo si myslíš, že keď je tvoj otec prokurátor, nič sa ti nemôže stať? Nuž, tebe možno nie, ale ja som z robotníckej rodiny a chcem školu skončiť. Okrem toho tieto pesničkové pamflety neuznávam.“

Elena ich debatu sledovala trocha nezúčastnene. S rodičmi veľkú časť života prežila v cudzine, nikdy nie v socialistickej krajine. Posledných päť rokov boli v Alžírsku, kde otec pracoval na veľvyslanectve. Preto nemala v sebe zažitú normu, čoho a od akého momentu sa treba báť.

„Nemôžeme si pustiť niečo iné?“ trvala na svojom Naďa.

„Najlepšie nejaké sovietske bojové piesne,“ zažartovala jedna z prítomných.

„Čo si taká neurotická?“ ozval sa ďalší spolužiak.

„Nikdy nevieš, kde je nasadený nejaký eškebák, možno tu už niekto taký medzi nami je. Fakt nechcem problémy.“

Martin sa postavil, vypol kazeťák a zobral do rúk gitaru, ktorá bola opretá v rohu. „Tak si zaspievame.“

Keď sa blížila polnoc, všetci vyšli von. Husto snežilo. Svrne sa prebrodili pár metrov od chaty, sneh mali až po kolená. Pochytali sa za ruky a Martin začal odpočítavať: „Desať, deväť, osem, sedem...“ A presne o polnoci, držiac sa za ruky, sa dvanásť budúcich právnikov zvalilo ako polená do snehu. Smiali sa a v tej chvíli asi všetci pevne verili, že život, ktorý ich čaká, bude plný splnených snov.

„Eli, rád by som išiel spať k tebe.“ Martin sa opäť pokúsil prelomiť ľadovú fyzickú zdržanlivosť dievčaťa, ktoré sa mu páčilo ako doteraz nijaké.

„Nie.“

„Prečo nie? Bože, ako ti mám vysvetliť, že ťa naozaj ľúbim a myslím to s tebou vážne?“

„Ja to pred svadbou nechcem. Myslela som si, že si to pochopil.“

„Ježiši, Eli, píše sa rok tisícdeväťstoosemdesiat!“

„Už tisícdeväťstoosemdesiatjeden,“ opravila ho Elena.

„Tak tisícdeväťstoosemdesiatjeden. Dnes sa už dievčatá nevydávajú ako panny!“

„To je možné, ale ja to tak chcem.“ Elena sa zvalila na posteľ a nežne sa naňho zahľadela.

Martin pochopil, že nemá zmysel naliehať, aj keď pri pár promile alkoholu v krvi odolával naozaj ťažko.